

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (önálló szak)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM4013 Összehasonlító irodalom 2. (Transzregionális perspektíva (1500–1800) II.: a nemzetitől a globális felé)						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Tóth Zsombor						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Serestély Zalán						
2.4 Tanulmányi év	II. MB+M M	2.5 Félév	4	2.6. Az értékelés módja	vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Kötelező, alaptantárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 A tantervben szereplő összórás	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					13
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					13
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					12
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-órás	42				
3.8 A félév össz-órás	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• előadóterem, alkalmilag vetítő, laptop, hangszórók
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• előadóterem, alkalmilag vetítő, laptop

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	C1.1. Definirea conceptelor, identificarea și exemplificarea limbajului specific comparatisticii; cunoașterea unor metode de analiză specifice studiului interdisciplinar al științelor umaniste. C1.2 Definirea și descrierea conceptelor, perspectivelor și metodelor utilizate ale literaturii universale și comparate. C1.3 Aplicarea conceptelor și a metodelor comparatiste în investigarea dinamică și interrelaționarea fenomenelor literare/ culturale. Relaționarea discursului literar cu discursul cultural, în general, dar și cu cel științific. C1.5. Elaborarea unui discurs oral/scriș complex, bogat lexical și sintactic, articulat precis din punct de vedere logic, pe o temă de literatură comparată.
Általános kompetenciák	CT1 Utilizarea componentelor domeniului limba și literatură, în deplină concordanță cu etica profesională. CT2 Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A kora újkori magyarországi irodalmi hagyománynak az újszerű, összehasonlító szempontok alapján történő megértését és (újra)értékelését célozza meg ez a két féléves tantárgy. A tantárgy az ún. hosszú reformáció (1500–1800) koncepciójára és korszakalakzatára épül fel, ennek a módszertani lehetőségeit aknázza ki. Ebben a megközelítésben a későközépkor, reformáció, reneszánsz és a felvilágosodás (al)korszakainak sajátos és diszkontinuus kronológiája két nagy recepciótörténeti horizont mentén rekonstruáljuk
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A második félévben azokra az esetekre fókuszálunk, amikor a magyar fordítás bevallottan <i>francia forrásból</i> származik (pl. Pápai Páriz Ferenc, id. Zágoni Aranka György, Dési Lázár András stb.). Ily módon a francia–magyar és magyar-francia komparatív recepciótörténeti vizsgálódások implicit módon azt a célt szolgálják, hogy az irodalomtörténeti diskurzusban „franciás” irányként számontartott szöveghagyományt újraértékelje és bővítse a 18. századi irodalmi kánont

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető: kronológia és korszakértés	előadás és szövegelemzés	
2. Hosszú reformáció és hosszú 18. század (1680–1800)	előadás és szövegelemzés	
3. Későközépkor, reformáció és felvilágosodás	előadás és szövegelemzés	
4. Medialitás és klandesztinitás a hosszú 18. században	előadás és szövegelemzés	
5. A franciás irány és iskolázottság: a frankofón Erdély születése?	előadás és szövegelemzés	
6. Halálfélelmek és vigasztalás: a frankofón devóció erdélyi és magyarországi használatáról	előadás és szövegelemzés	
7. Transzregionális kritikátörténet? A 18 századi magyar református prédikáció homiletikátörténete	előadás és szövegelemzés	
8. A tolerancia és a vallási perzekúció francia-magyar párhuzamai	előadás és szövegelemzés	
9. Erőszak-reprezentációk és mártírologiák	előadás és szövegelemzés	
10. Börtön és exilium: a kulturális másság tapasztalata	előadás és szövegelemzés	
11. Emlékezet és felejtés: kulturális és közösségi emlékezet	előadás és szövegelemzés	
12. Jubileumok (1617, 1717, 1772) a hosszú reformáció emlékezet-politikájában	előadás és szövegelemzés	
13. Könyvtár és utazás: a 18. századi erdélyi nemesség dicsérete	előadás és szövegelemzés	
14. Összegzések és konklúziók: a francia-magyar és magyar francia átvételek/átvitel tanulságai	előadás és szövegelemzés	

BARTÓK István, „Adalék a XVIII. századi magyar egyházi retorika történetéhez: Gombási István prédikációelméleti munkássága”, in *Irodalomtörténet, tudománytörténet, esztétikátörténet: Tanulmányok Tarnai Andor halálának 25. évfordulójára*, szerk. PAPP Ingrid, Reciti konferenciakötetek 7, 223–230 (Budapest: Reciti, 2020).

ECKHARDT Sándor, *A francia szellem* (Budapest: Magyar Szemle Társaság, 1938).

GARRIOCH, David. *The Huguenots of Paris and the Coming of Religious Freedom*, 1685–1789. Cambridge: University Press, 2014.

GARRISSON, Janine. *L’Affair Calas: Miroir des passions françaises*. Paris: Fayard, 2004.

GARRISSON, Janine, *L’Edit de Nantes et sa révocation: Histoire d’une intolérance*. Paris: Editions du Seuil, 1985.

GYENIS Vilmos, „Francia hatás a XVIII. század köznapi világában”, in *„Sorsotok előre nézzétek”: A francia felvilágosodás és a magyar kultúra, Tanulmányok*, szerk. KÖPECZI Béla és SZIKLAY László (Budapest: Akadémiai Kiadó, 1975), 79–106.

KOSÁRY Domokos, *Művelődés a XVIII. századi Magyarországon* (Budapest: Akadémiai Kiadó, 1980).

MONOK, István. „Le livre français dans les bibliothèques des aristocrates hongrois au XVIIIe siècle”. *Revue française d’histoire du livre* 141 (2020): 31–39.

MESAROS, Ovidia. „Carti in limba franceza studiate la sala de lectura a bibliotecii Teleki”. In *Emlékkönyv a Teleki Téka alapításának 200. évfordulójára 1802–2002*, szerk. DEÉ NAGY Anikó, SEBESTYÉN-SPIELMANN Mihály és VAKARCS Szilárd, 264–271. Marosvásárhely: Mentor, 2002.

SÖTÉR István, *A francia szellem a régi Magyarországon* (Budapest: Officina Nyomda és Kiadványkötő, 1943);

TÓTH Zsombor, *A hosszú reformáció jegyében. Vallási perzekúció és tanúságtétel a református irodalmi hagyományban a gyászévtizedtől 1800-ig*, Humanizmus és Reformáció 41., Budapest: Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 2023.

Zemon Davies, Natalie, *Társadalom és kultúra a kora újkori Franciaországban*, Balassi Kiadó, Bp., 2001.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés, munkamódszerek, értékelési szempontok megbeszélése	Megbeszélés, interaktív eljárások	
2. Énelbeszélés, trauma 1.: Carolina Maria de Jesus: <i>Aki átment a szivárvány alatt</i> . Kossuth, Bp., 1964.	Megbeszélés, interaktív eljárások, műértelmezés	
3. Énelbeszélés, trauma 2.: Radu Vancu: <i>Kaddis Radnóti Miklósért</i> . Prae, Bp., 2025.	Idem	
4. Énelbeszélés, trauma 3.: Bernhard Schlink: <i>A felolvasó</i> . Ulpiusház, Bp., 2007. + Stephen Daldry (rend.): <i>The Reader</i> . The Weinstein Company, Senator Film, 2008.	Idem	
5. A vadászat mint kulturális praxis 1.: Ernest Hemingway: <i>Afrikai vadásznapló</i> . Szépirodalmi, Bp., 1987.	Idem	
6. A vadászat mint kulturális praxis 2.: Széchenyi Zsigmond: <i>Náhar</i> . Szépirodalmi, Bp., 1987.	Idem	
7. A vadászat mint kulturális praxis 3.: Tösér Ádám (rend.): <i>Kittenberger – Az utolsó vadászat</i> . Film Positive Productions, 2021.	Idem	
8. A járvány mint civilizációs metafora 1.: Thornton Wilder: <i>Szent Lajos király hídjá</i> . Európa, Bp., 1992 + Mary McGuckian (rend.): <i>The Bridge of San Luis Rey</i> . Metropolitan Filmexport, Columbia TriStar Films, 2005.	Idem	
9. A járvány mint civilizációs metafora 2.: Albert Camus: <i>A pestis</i> . Jelenkor, Bp., 2019.	Idem	
10. A járvány mint civilizációs metafora 3.: Edgar Allan Poe: <i>A vörös halál álarca</i> . In: Uő: <i>Az elveszett lélegzet. Fantasztikus történetek</i> . Kriterion, Bukarest, 1976, 190–196.	Idem	
11. Médiumköziség és hatalomkritika 1.: Jorge Luis Borges: <i>Brodie jelentése</i> . In: Uő: <i>Jól fészült mennydörgés</i> , Jelenkor, Bp., 2018, 400–406.	Idem	
12. Medialitás és hatalomkritika 2.: Milcho Manchevski (rend.): <i>Before the rain</i> . Aim Productions, Noé Productions, Vardar Film, 1994.	Idem	
13. Medialitás és hatalomkritika 3.: Lars von Trier (rend.): <i>Dogville</i> . Filmek AB, Zoma Films UK, Canal+, France 3 Cinéma, 2003.	Idem	
14. Összegzés, önértékelés	Megbeszélés, interaktív eljárások	

Könyvészet: Lásd a témák megjelölésénél

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma összhangban áll a komparatiztika tantárgynak Európa bolognai rendszerű egyetemein oktatott, hasonló elnevezésű féléves tantárgyai tartalmával.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadások anyagának és a szakirodalom ismerete	írásbeli vizsga	50 %
10.5 Szeminárium	szemináriumi részvétel kötelező szövegek elolvasása	szemináriumi vitaindító értékelése félév végi önértékelés írásbeli vizsga	50 %
10.6 Minimális követelmények			
- A kötelező szakirodalom elolvasása - Az előadások anyagának értő ismerete (vizsgatételek alapján)			

A kitöltés időpontja	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2025.06.15.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása	A kar pecsétje